

ΟΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α

Όλοι ισχυρίζονται πως κομβικό σημείο για την λειτουργία, την ανάπτυξη και τον ρόλο του κράτους στις σημερινές συνθήκες του καπιταλιστικού συστήματος είναι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως επίσης πώς το κανονιστικό πλαίσιο όλης της λειτουργίας τους (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) χρειάζεται σημαντικές αλλαγές.

Οι αλλαγές όμως που επιζητούνται, το περιεχόμενο και η κατεύθυνση τους, οι επιδιώξεις τους, χαρακτηρίζονται από έναν σαφή πολιτικό και ιδεολογικό προσανατολισμό και δεν είναι ένα απλό άθροισμα νομικών διευθετήσεων.

Μάλιστα στο περυσινό ετήσιο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ η Δήμαρχος Αθηναίων κ. Ντόρα Μπακογιάννη δεν δίστασε να μιλήσει...

...για μια μεγάλη ανατροπή που χρειάζεται στο μοντέλο διοίκησης και αυτοδιοίκησης μέσω του νέου κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ... που δεν θα καμφθεί από λαϊκίστικες ή δημαγωγικές αντιδράσεις... Μια ριζική αλλαγή που επιτέλους δεν θα υπολογίσει πολιτικό κόστος... μια ουσιαστική «επανάδρυση» του κράτους...

Η μεγάλη αυτή ανατροπή συνοψίζεται όπως χαρακτηριστικά είπε στα εξής στοιχεία:

- *Να αντιμετωπιστούν οι δήμοι ως επιχειρησιακές μονάδες και επιβάλλεται να καθιερώσουμε αυτό το νέο διοικητικό και οικονομικό μοντέλο λειτουργίας των Ο.Τ.Α.*

- *Προώθηση αλλαγών που θα κάνουν μια ουσιαστική χρηματοοικονομική επανάσταση, όπως:*

1- *Εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης και στήριξη από την ελεύθερη τραπεζική αγορά για επενδυτικούς σχεδιασμούς.*

2- *Τοπική φορολογία.*

3- *Ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για έργα και υπηρεσίες αυτοχρηματοδοτούμενες.*

4- *Ομολογιακά δάνεια με πρόσβαση στη διεθνή αγορά κεφαλαίων.*

Είναι πεντακάθαρο ότι με μια τέτοια πολιτική αντίληψη και πρακτική κατεδαφίζεται πλήρως ο όποιος δημόσιος και κοινωνικός χαρακτήρας των υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης και προβάλλει κυρίαρχα το δόγμα ότι οι δήμοι είναι αναπτυξιακοί-επιχειρηματικοί φορείς που πρέπει να λειτουργούν με ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια στη βάση της επιχειρηματικότητας και ανταποδοτικότητας πέρα και έξω από τις ανάγκες των λαϊκών συμφερόντων.

Με ποιο ραφιναρισμένες διατυπώσεις, αλλά στην ίδια πολιτική κατεύθυνση και ο υπουργός εσωτερικών κ. Πρ. Παυλόπουλος και ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ κ. Π. Κουκουλόπουλος δεν έκρυψαν την συναίνεση τους για τις αλλαγές που επιδιώκονται.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό γιατί η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επέλεξε ως βάση των αλλαγών που θα επιφέρει στο νέο κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων το σχέδιο που είχε επεξεργαστεί η προηγούμενη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Τα διάφορα νομοθετήματα και ρυθμίσεις για την τοπική αυτοδιοίκηση τα τελευταία χρόνια όπως:

- «Πολιτεία» , «Καποδίστριας», «Συμπολιτείες και Διαδημοτικές συνεργασίες των δήμων» κ.α. έως τα πρόσφατα,

- για την εφαρμογή της μερικής(4ωρης) απασχόλησης στους Ο.Τ.Α. ,

- το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» προωθεί πρακτικά και με κίνητρα τη μεγαλύτερη εμπλοκή του ιδιωτικού κεφαλαίου στα δημοτικά έργα και υπηρεσίες σε αντικατάσταση του Ε.Π.Τ.Α. ,
- ο νέος νόμος περί Συμπράξεων Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα ,λύνει και θεσμικά τα χέρια για την άλωση όλων των υπηρεσιών-αρμοδιοτήτων , εγκαταστάσεων και υποδομών, από το κεφάλαιο, ακόμα
- τα διάφορα εθνικά και κοινοτικά προγράμματα για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική.. υποτίθεται.

αποτελούν μέρος της ίδιας πολιτικής που εφαρμόζεται και επιδιώκεται η πλήρης συστηματοποίηση και αποτύπωση της στο νέο κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

ΑΙΤΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Η συνεχής πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους της καπιταλιστικής οικονομίας στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια και σε συνδυασμό με το ανταγωνισμό με τα άλλα μεγάλα καπιταλιστικά κέντρα, οδήγησαν σε σημαντικές αλλαγές στα χαρακτηριστικά και τις λειτουργίες του κράτους.

Από το κοινωνικό κράτος πρόνοιας μια περίοδο μετά τον β΄ παγκόσμιο πόλεμο και την κυριαρχία των σοσιαλδημοκρατικών κυβερνήσεων σε όλη την Ευρώπη περάσαμε στην άκρατη νεοφιλελεύθερη –νεοσυντηρητική πολιτική και την απαίτηση για τις ανάλογες αναδιαρθρώσεις που χρειάζονται στα πλαίσια των δομών λειτουργίας του κράτους για την υλοποίησής τους.

Στόχος η οικοδόμηση ενός κράτους γνήσιου εκφραστή των συμφερόντων του κεφαλαίου, που όλες οι λειτουργίες του θα βρίσκονται στην υπηρεσία των δυνάμεων της ελεύθερης αγοράς.

Έτσι σε όλη την ευρωπαϊκή ένωση οι ιδιωτικοποιήσεις – συγχωνεύσεις -εκχωρήσεις η γενικευμένη ανατροπή των εργατικών κατακτήσεων και δικαιωμάτων σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα έγιναν κυρίαρχη πολιτική που αποβλέπουν στην απρόσκοπτη κίνηση και κερδοφορία του κεφαλαίου μέσω της αύξησης της έντασης της εκμετάλλευσης των εργαζομένων.

Βασικός κρίκος περάσματος αυτών των ανατροπών αλλά και μοχλός υλοποίησης αυτών των αλλαγών καλείτε να παίξει το τοπικό κράτος , δηλαδή οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε όλο τους το φάσμα.

Εκεί βρίσκεται και η ουσία για ένα νέο και αναβαθμισμένο πλαίσιο διοικητικών-οικονομικών αρμοδιοτήτων και εξουσιών, ενταγμένο απόλυτα στην κεντρική στρατηγική πολιτική επιλογή του καπιταλιστικού κράτους στις σημερινές συνθήκες.

Τα παραπάνω καθορίζουν και το πολιτικό νήμα που διαπερνά και συνδέει τα 300 και πλέον άρθρα στο σχέδιο του νέου κώδικα και συμπυκνώνονται στα εξής:

Ισχυρό τοπικό κράτος

Δήμοι – ή Συμπολιτείες ως βάση διαδημοτικής συνεργασίας – ή Μητροπολιτικός αυτοδιοικητικός οργανισμός στις μεγάλες πόλεις,

Γίνεται το μέσο για την δημιουργία συμβάσεων, κατάρτισης προγραμμάτων για την ανάπτυξη έργων και υπηρεσιών σε σύμπραξη με το ιδιωτικό κεφάλαιο (κατασκευαστικό- βιομηχανικό – εμπορικό – τραπεζικό) ελληνικό και ξένο.

Με άλλα λόγια άνοιγμα ενός νέου μεγάλου πεδίου ανάπτυξης και κερδοφορίας του κεφαλαίου σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας των Ο.Τ.Α. και των υπηρεσιών που προσφέρουν.

Επιπλέον η νέα αυτή αναδιάρθρωση των κρατικών δομών σε τοπικό και στη συνέχεια σε νομαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο, ανεξάρτητα αν είναι ή όχι αιρετός ο περιφερειάρχης, σημαίνει ακόμη μεγαλύτερη συγκέντρωση εξουσίας σε όλα τα

επίπεδα, για την αποτελεσματικότερη προώθηση των πολιτικών του κεφαλαίου και της κυβέρνησης και παραπέρα υποβάθμιση του όποιου κοινωνικού ελέγχου.

Αυτό από ότι όλοι καταλαβαίνουμε σημαίνει **νέες και μεγαλύτερες οικονομικές επιβαρύνσεις για τον δημότη εργαζόμενο.**

Από την τσέπη του θα βγουν τα κέρδη από τα έργα και τις υπηρεσίες που θα τα διαχειρίζονται ιδιωτικές εταιρίες και δήμοι επιχειρήσεις. Σε αυτόν θα επιβληθεί το νέο χαράτσι **αύξησης των ανταποδοτικών** και της **τοπικής φορολογίας** που κυβέρνηση - δήμαρχοι θέλουν να επιβάλουν.

Για εμάς τους εργαζόμενους στους Ο.Τ.Α. επιπλέον θα επιφέρει την αποδόμηση των κατακτήσεων και δικαιωμάτων μας, την βίαιη ανατροπή των εργασιακών μας σχέσεων, την ακόμη μεγαλύτερη συρρίκνωση των μισθών και εισοδημάτων μας.

- Ας δούμε για παράδειγμα τους μισθούς των 500-600 ευρώ τον μήνα με πλήρες 8ωρο και ένα καθεστώς υποχρεώσεων άνευ δικαιωμάτων που εργάζονται οι εργαζόμενοι στις ιδιωτικές εταιρίες καθαριότητας του Κωστούλα Α.Ε. και του Τζιλάλη Α.Ε. που τους έχουν εκχωρήσει μια σειρά δήμοι όλη την καθαριότητα.

- Ας δούμε τις ατομικές συμβάσεις που είναι αναγκασμένοι να υπογράψουν και να δουλεύουν χιλιάδες συνάδελφοι μας μέσω των δημοτικών επιχειρήσεων, εργολάβων και άλλων μορφών σύγχρονου δουλεμπορίου σε υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα.

- Πολύ πρόσφατη δεν είναι και η αποκάλυψη των σχεδίων για την ανατροπή του εργασιακού καθεστώτος των εργαζομένων στους παιδικούς σταθμούς και της παιδαγωγικής τους λειτουργίας με το νέο κανονισμό που ετοιμάζουν;

Επιχειρησιακά προγράμματα

Σε αυτή τη κατεύθυνση θεσπίζονται και τα 4ετη επιχειρησιακά προγράμματα, με αυτούς τους στρατηγικούς στόχους όπου θα είναι υποχρεωμένοι να κινηθούν όλοι οι Ο.Τ.Α. αλλά και θα αξιολογηθούν και θα κριθούν για αυτά.

Η αξιολόγηση με βάση τους δείκτες που θα καθιερωθούν και θα μετρούν είμαστε σίγουροι πως θα είναι και η εισαγωγή για την εφαρμογή της λογικής σύνδεσης μισθού με την απόδοση (δεν είναι τυχαίο ότι ένα μέρος του κινήτρου απόδοσης δεν το ενσωματώσανε με το νέο μισθολόγιο στο βασικό μισθό) **και την σύνδεση απόδοσης βαθμού.**

Στην συνέχεια με αυτή την πολιτική θα διαμορφώνονται και τα **ετήσια προγράμματα δράσης των Ο.Τ.Α. κ.τ.λ.**

Τέλος σε αυτήν την κατεύθυνση και με αυτή την λογική **εκσυγχρονίζονται και οι λειτουργίες των οικονομικών των Ο.Τ.Α.,** δηλαδή στην βάση της λειτουργίας ως επιχειρηματικής μονάδας και όχι του δημόσιου κοινωνικού οργανισμού με τους ισολογισμούς – προϋπολογισμούς - απολογισμούς κ.α., με δείκτες αξιολόγησης, αποτιμήσεις τιμής- κόστους- κέρδους κ.τ.λ. **ώστε να υπάρχει καθαρό τοπίο για τις συμπράξεις με τις ιδιωτικές εταιρίες και το κεφάλαιο συνολικά.**

Είναι φανερό λοιπόν το πολιτικό πλαίσιο και οι εκσυγχρονιστικές, αποκεντρωτικές δομές που θέλουν να διαμορφώσουν με τον νέο δημοτικό και κοινοτικό κώδικα.

Στόχος τους είναι η μετατροπή των Ο.Τ.Α. σε Α.Ε. με δημότες πελάτες πολλαπλά φορολογούμενους και εργαζόμενους χωρίς δικαιώματα.

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου των Ο.Τ.Α.

Σ' αυτό το πλαίσιο που οικοδομείται χρόνο το χρόνο θα είναι η λειτουργία μιας σειράς αρμοδιοτήτων κοινωνικού κυρίως χαρακτήρα (παιδικοί σταθμοί – ΚΑΠΗ - πνευματικά και πολιτιστικά κέντρα - αθλητικά κ.α.) που « *ασκούνται*» από τα Ν.Π.Δ.Δ.

Τα εισαγωγικά στο ασκούνται προσδιορίζουν μια πραγματικότητα που λέει πως γύρω από αυτές τις δραστηριότητες ουσιαστικά στη μεγάλη τους πλειοψηφία είναι παραχωρημένες στις πολλές εκατοντάδες δημοτικές επιχειρήσεις είτε απευθείας, είτε μέσω τις διάθεσης προσωπικού.

Στο σχέδιο του νέου κώδικα δήμων και κοινοτήτων **αντί να υλοποιούνται οι προηγούμενες δεσμεύσεις της κυβέρνησης και να κόβεται ο ομφάλιος λώρος μεταφοράς αρμοδιοτήτων από τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους δήμους στις δημοτικές επιχειρήσεις, με κατάργηση των επιχειρήσεων αυτών και μεταφορά του προσωπικού τους στους δήμους και τα Ν.Π.Δ.Δ. , έχουμε ακριβώς την αντίθετη πολιτική κατεύθυνση.**

Έτσι λοιπόν αυτό που επιδιώκεται να γίνει με το νέο κώδικα είναι ένας εξ ορθολογισμός του χαρακτήρα και της λειτουργίας των δημοτικών επιχειρήσεων (τις χωρίζουν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το αντικείμενο δράσεων που θα έχουν , κοινωφελείς , παραγωγικές , αναπτυξιακές κ.α.) ενώ ταυτόχρονα δίνεται η δυνατότητα άσκησης και μεταφοράς όλων των αρμοδιοτήτων κοινωνικού χαρακτήρα των Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ κυρίως στις κοινωφελείς και αναπτυξιακές δημοτικές επιχειρήσεις.

Στα πρώτα σχέδια γραφόταν καθαρά πως μπορούν με αποφάσεις τους τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια να μετατρέψουν όλα τα Ν.Π.Δ.Δ. – Συνδέσμους – Ιδρύματα κ.τ.λ. σε κοινωφελή δημοτική επιχείρηση με την ταυτόχρονη μεταφορά του προσωπικού τους σε αυτή.

Γίνεται καθαρό λοιπόν, πως και η εκχώρηση νέων αρμοδιοτήτων από το κράτος στην τοπική αυτοδιοίκηση (παιδικοί σταθμοί από το υπουργείο υγείας και πρόνοιας, αθλητικά κέντρα κ.α.) δεν έγινε με γνώμονα την αναβάθμιση αυτών των υπηρεσιών και των λειτουργιών τους ή την ισχυροποίηση των δήμων, αλλά για να απαλλαγεί σταδιακά το κεντρικό κράτος από οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνση κοινωνικών τομέων (πρόνοια, υγεία, παιδεία, πολιτισμός, κ.α.) και μέσω των δήμων να αναπτυχθεί:

- σε πρώτη φάση επιχειρηματική δραστηριότητα από τις δημοτικές επιχειρήσεις.

Το κόστος φυσικά θα επιβαρύνει τους δημότες χρήστες αυτών των υπηρεσιών και όχι το κράτος,

-σε δεύτερη φάση, εκεί που κρίνεται πως μπορεί να αναπτυχθεί κερδοφορία, θα επιδιωχθεί η πλήρης ιδιωτικοποίηση τους.

Επίλογος

Η πάλη του συνδικαλιστικού κινήματος σήμερα ενάντια στα διάφορα νομοθετήματα που αναφέραμε, τα σχέδια και τις επιδιώξεις τους για την μετατροπή των Ο.Τ.Α. σε επιχειρήσεις, την πλήρη εμπορευματοποίηση των υπηρεσιών τους και την ανατροπή των εργασιακών μας σχέσεων, είναι ζήτημα σημαντικής , καθοριστικής σημασίας και θέμα πρώτης γραμμής.

Οι καθολικοί αγώνες που χρειάζεται να αναπτυχθούν ενάντια στον νέο κώδικα δήμων και κοινοτήτων και την κατάργηση των διάφορων νομοθετημάτων που αναφέραμε θα πρέπει να συνδυαστεί με:

- τον αγώνα για την διασφάλιση και ανάπτυξη του δημόσιου και κοινωνικού χαρακτήρα όλων των λειτουργιών των Ο.Τ.Α.

- την ανάπτυξη εργατικού κοινωνικού ελέγχου από εργαζόμενους και δημότες,

- την διασφάλιση και διεύρυνση των εργασιακών μας δικαιωμάτων και κατακτήσεων σε όλα τα επίπεδα.

Αθήνα Οκτώβρης 2005

Αγωνιστικές Κινήσεις Συσπειρώσεις στους ΟΤΑ